Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

4 iunie 2020*

„Trimitere preliminară – Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie de obligații de întreținere – Regulamentul (CE) nr. 4/2009 – Articolul 41 alineatul (1) – Cooperare judiciară în materie civilă – Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 – Articolul 24 punctul 5 – Titlu declarat executoriu prin care se constată o creanță de întreținere – Contestație la executare – Competența instanței din statul membru de executare”

În cauza C-41/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual din Köln, Germania), prin decizia din 14 ianuarie 2019, primită de Curte la 23 ianuarie 2019, în procedura

FX

împotriva

GZ, reprezentată legal de mama sa,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, doamna L. S. Rossi (raportoare) și domnii J. Malenovský, F. Biltgen și N. Wahl, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: doamna M. Krausenböck, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 noiembrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru FX, de H. W. Junker, Rechtsanwalt;

– pentru GZ, reprezentată legal de mama sa, doamna B.;

– pentru guvernul german, de J. Möller, de M. Hellmann și de U. Bartl, în calitate de agenți;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de R. Stańczyk și de S. Żyrek, în calitate de agenți;

– pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, de P. Barros da Costa, de L. Medeiros și de S. Duarte Afonso, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin și de M. Heller, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 februarie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea, pe de o parte, a Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (JO 2009, L 7, p. 1) și, pe de altă parte, a articolului 24 punctul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între FX, domiciliat în Germania, pe de o parte, și fiica sa minoră GZ, reprezentată legal de mama sa și domiciliată în Polonia, pe de altă parte, în legătură cu competența instanței de trimitere de a se pronunța asupra acțiunii prin care FX a formulat contestație la executarea creanței de întreținere al cărei debitor este.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 4/2009

3 Considerentele (9)-(11), (30) și (44) ale Regulamentului nr. 4/2009 au următorul cuprins:

„(9) Creditorul obligației de întreținere ar trebui să poată obține cu ușurință, într-un stat membru, o hotărâre care va fi mod automat executorie într-un alt stat membru, fără vreo altă formalitate.

(10) În vederea atingerii acestui obiectiv, este oportun să se creeze un instrument comunitar în materie de obligații de întreținere care să reunească dispozițiile cu privire la conflictele de competență, conflictele de legi, recunoașterea și forța executorie, executarea hotărârilor, asistența judiciară și cooperarea între autoritățile centrale.

(11) Domeniul de aplicare al prezentului regulament ar trebui să acopere toate formele de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie sau de alianță pentru a se garanta egalitatea de tratament pentru toți creditorii de obligații de întreținere. În sensul prezentului regulament, noțiunea de «obligație de întreținere» ar trebui interpretată într-un mod autonom.

[…]

(30) În vederea accelerării executării într-un alt stat membru a unei hotărâri pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului [privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, semnat la 23 noiembrie 2007 la Haga, aprobat în numele Comunității Europene prin Decizia 2009/941/CE a Consiliului din 30 noiembrie 2009 (JO 2009, L 331, p. 17)], este necesar să se limiteze motivele de refuz sau de suspendare a executării care ar putea fi invocate de către debitor invocând caracterul transfrontalier al creanței de întreținere. Această limitare nu ar

trebui să aducă atingere motivelor de refuz sau de suspendare prevăzute de dreptul național care nu sunt incompatibile cu cele enumerate în prezentul regulament, cum ar fi achitarea datoriei de către debitor la momentul executării sau existența anumitor bunuri insesizabile.

[…]

(44) Prezentul regulament ar trebui să modifice Regulamentul (CE) nr. 44/2001 [al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74)] prin înlocuirea dispozițiilor acestuia aplicabile în materie de obligații de întreținere. Sub rezerva dispozițiilor tranzitorii cuprinse în prezentul regulament, statele membre ar trebui să aplice, în materie de obligații de întreținere, dispozițiile prezentului regulament privind competența, recunoașterea și forța executorie, executarea hotărârilor și asistența judiciară, în locul celor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 44/2001, începând cu data aplicării prezentului regulament."

4 Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

„Prezentul regulament se aplică obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie sau de alianță."

5 Articolul 2 din acest regulament precizează:

„(1) În sensul prezentului regulament:

1. «hotărâre judecătorească» înseamnă o hotărâre judecătorească în materie de obligații de întreținere pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, indiferent de denumirea acesteia, cum ar fi decizie, sentință, ordonanță sau mandat de executare […]

[…]

4. «stat membru de origine» înseamnă statul membru în care a fost pronunțată hotărârea […]

5. «stat membru de executare» înseamnă statul membru în care se solicită executarea hotărârii […]

[…]"

6 Articolul 3 din regulamentul menționat prevede:

„Are competența de a hotărî în materie de obligații de întreținere în statele membre:

(a) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului; sau

(b) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a creditorului; […]

[…]"

7 Articolul 8 din același regulament, intitulat „Limitări procedurale", prevede la alineatul (1):

„Atunci când o hotărâre judecătorească este pronunțată într-un stat membru sau într-un stat contractant la Convenția [privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei, încheiată la 23 noiembrie 2007 la Haga, aprobată în numele Uniunii Europene prin Decizia 2011/432/UE a Consiliului din 9 iunie 2011 (JO 2011, L 192, p. 39)] în care creditorul își

are reședința obișnuită, acțiunea de modificare a hotărârii sau de pronunțare a unei noi hotărâri nu poate fi introdusă în instanță de către debitor în niciun alt stat membru atât timp cât creditorul își păstrează reședința obișnuită în statul în care a fost pronunțată hotărârea.”

8 Capitolul IV din Regulamentul nr. 4/2009, intitulat „Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor”, se împarte în trei secțiuni și se aplică în special în cazul executării hotărârilor judecătorești în materie de obligații de întreținere. În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul nr. 4/2009, secțiunea 1, care reunește articolele 17-22 din acest regulament, se aplică hotărârilor pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, secțiunea 2, care cuprinde articolele 23-38 din regulamentul menționat, se aplică hotărârilor pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul acestui protocol, în timp ce secțiunea 3, care reunește articolele 39-43 din același regulament, conține dispoziții comune tuturor hotărârilor.

9 Articolul 41 din Regulamentul nr. 4/2009, intitulat „Procedura și condițiile de executare”, care figurează în secțiunea 3 a capitolului IV din acest regulament, prevede:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, procedura de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un alt stat membru este reglementată de legea statului membru de executare. O hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, executorie în statul membru de executare, este executată în aceleași condiții precum o hotărâre pronunțată în statul membru de executare.

[…]”

10 Articolul 42 din regulamentul menționat prevede:

„În niciun caz hotărârea judecătorească pronunțată într-un stat membru nu poate face obiectul unei revizuiri pe fond în statul membru în care se solicită recunoașterea, încuviințarea executării sau executarea.”

11 Articolul 64 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

„Dreptul unei instituții publice de a acționa în locul unei persoane fizice căreia îi este datorată întreținere sau de a solicita rambursarea prestațiilor furnizate creditorului în locul întreținerii se supune legii aplicabile instituției.”

Regulamentul nr. 1215/2012

12 Considerentul (10) al Regulamentului nr. 1215/2012 enunță:

„Domeniul de aplicare al prezentului regulament ar trebui să includă toate principalele aspecte de drept civil și comercial, cu excepția anumitor aspecte bine definite, în special a obligațiilor de întreținere, care ar trebui excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament în urma adoptării Regulamentului [nr. 4/2009].”

13 Articolul 1 din Regulamentul nr. 1215/2012 prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială, indiferent de natura instanței. […]

(2) Prezentul regulament nu se aplică în ceea ce privește:

[…]

(e) obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie sau de alianță;

[…]”

14 Articolul 24 din Regulamentul nr. 1215/2012, cuprins în secțiunea 6 a capitolului II din acesta, intitulată „Competența exclusivă”, prevede:

„Următoarele instanțe dintr-un stat membru au competență exclusivă, indiferent de domiciliul părților:

[…]

5. în ceea ce privește executarea hotărârilor, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia a fost sau urmează să fie executată hotărârea.”

Dreptul german

ZPO

15 Articolul 767 din Zivilprozessordnung (Codul de procedură civilă), în versiunea aplicabilă litigiului principal (BGBl. 2007 I, p. 1781, denumit în continuare „ZPO”), intitulat „Contestația la executare”, prevede:

„(1) Debitorul poate să invoce, în cadrul unei acțiuni formulate în fața instanței de prim grad, excepții care privesc creanța constatată în hotărâre.

(2) Astfel de excepții sunt admisibile numai în cazul în care motivele pe care se întemeiază au apărut abia după încheierea procedurii orale în care, conform dispozițiilor prezentului cod, ar fi trebuit invocate astfel de excepții și în măsura în care nu mai pot fi invocate în cadrul unei contestații.

(3) În cererea sa, debitorul trebuie să invoce toate excepțiile pe care era în măsură să le ridice la momentul introducerii acțiunii.”

FamFG

16 Articolul 120 din Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Legea privind procedura în cauzele de drept al familiei și în materie de proceduri necontencioase, denumită în continuare „FamFG”), intitulat „Executarea”, prevede:

„(1) Executarea în materie matrimonială și de dreptul familiei este supusă prevederilor [din ZPO] cu privire la executarea silită.

[…]”

AUG

17 Articolul 40 din Auslandsunterhaltsgesetz (Legea privind recuperarea creanțelor de întreținere în relațiile cu statele străine) din 23 mai 2011 (BGBl. 2011 I, p. 898, denumită în continuare „AUG”) prevede:

„(1) În cazul în care executarea trebuie să fie autorizată în temeiul titlului, instanța decide că titlul trebuie să fie învestit cu formulă executorie […]”

18 Articolul 66 din AUG, intitulat „Contestația la executare”, prevede:

„(1) În cazul în care un titlu străin este executoriu fără o procedură de exequatur în temeiul Regulamentului nr. 4/2009 sau dacă este declarat executoriu în temeiul acestui regulament […], debitorul poate să invoce excepții împotriva creanței înseși în cadrul procedurii prevăzute la articolul 120 alineatul 1 [din FamFG] coroborat cu articolul 767 [din ZPO]. În cazul în care titlul este o hotărâre judecătorească, prevederile menționate mai sus se aplică numai în măsura în care motivele pe care se întemeiază excepțiile au survenit ulterior pronunțării hotărârii.

[…]

(3) Acțiunea formulată în temeiul dispozițiilor articolului 120 alineatul 1 [din FamFG] coroborat cu articolul 767 [din ZPO] trebuie introdusă la instanța care a fost sesizată cu cererea de învestire cu formula executorie. […]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

19 Printr-o hotărâre a Sąd Okręgowy w Krakowie (Tribunalul Regional din Cracovia, Polonia) din 26 mai 2009, FX a fost obligat să plătească, în favoarea fiicei sale minore, GZ, o pensie de întreținere lunară în cuantum de circa 100 de euro începând din luna iunie 2008, în mod retroactiv.

20 În urma unei cereri formulate de GZ la 20 iulie 2016, Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual din Köln, Germania) a decis, printr-o ordonanță din 27 iulie 2016, să învestească cu formulă executorie hotărârea citată anterior a Sąd Okręgowy w Krakowie (Tribunalul Regional din Cracovia).

21 În temeiul acestui titlu declarat executoriu, GZ, reprezentată legal de mama sa, a inițiat în Germania o procedură de executare silită împotriva lui FX. Opunându-se acestei proceduri, FX a introdus, la 5 aprilie 2018, o contestație la executare în fața Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual din Köln), în aplicarea articolului 767 din ZPO.

22 În susținerea acțiunii, FX a arătat că datoria în materie de întreținere în discuție în litigiul principal a fost deja achitată fie direct până în anul 2010, fie, începând din luna decembrie 2010, prin intermediul Fondului de Pensii de Întreținere (Polonia), căruia FX i-ar fi rambursat sumele plătite în favoarea GZ, în măsura capacităților sale financiare. FX a susținut că, în orice caz, cea mai mare parte a creanței s-a stins.

23 Instanța de trimitere emite, în primul rând, îndoieli în privința chestiunii dacă contestația la executare cu care a fost sesizată de FX ține de competența sa internațională.

24 Pe de o parte, această instanță consideră că, în cazul în care această acțiune ar trebui să fie calificată drept acțiune în materie de obligații de întreținere, în sensul articolului 1 din Regulamentul nr. 4/2009, ea nu ar avea nicio competență internațională în conformitate cu acest regulament, instanțele poloneze fiind atunci singurele competente să examineze excepția pe care FX o întemeiază pe plata datoriei în materie de întreținere în discuție în litigiul principal.

25 În această privință, instanța de trimitere precizează că o parte din doctrina germană consideră că contestația la executare prevăzută la articolul 767 din ZPO poate fi într-adevăr calificată drept acțiune în materie de obligații de întreținere, în sensul Regulamentului nr. 4/2009, având în vedere că excepțiile ridicate în cadrul unei asemenea acțiuni, cum ar fi cele întemeiate pe plata sau pe transferul creanței, vizează, în definitiv, nu modul în care s-a desfășurat executarea silită, examinată doar din punctul de vedere al dreptului la executare, ci titlul executoriu ca atare. De asemenea, instanța de trimitere subliniază că această contestație la executare corespunde sub aspect funcțional unei acțiuni în reducerea creanței de întreținere pentru care a fost emis un titlu executoriu, o astfel de cerere de modificare fiind supusă, potrivit articolului 8 din Regulamentul nr. 4/2009, criteriilor de competență enunțate în acesta din urmă. Interpretarea evocată, susținută de o parte din doctrina germană, la care instanța de trimitere se arată pregătită să subscrie, ar fi, în opinia sa, singura compatibilă cu obiectivul urmărit de acest regulament, și anume de a garanta că creditorul obligației de întreținere este protejat și plasat într-o poziție privilegiată din punctul de vedere al normelor de competență, fără să fie însă pus în situația de a trebui să se apere în fața instanțelor din statul membru de executare a creanței pentru care a fost emis un titlu executoriu împotriva unei contestații la executare având ca obiect excepții de fond care privesc creanța respectivă.

26 Pe de altă parte, instanța de trimitere subliniază că legiuitorul german consideră, dimpotrivă, că instanțele din statul membru de executare a unei creanțe de întreținere sunt competente să se pronunțe asupra unei contestații la executare, precum cea prevăzută la articolul 767 din ZPO, în care debitorului i se permite să ridice excepții care privesc creanța însăși. Potrivit instanței de trimitere, doctrina dominantă în Germania consideră de asemenea că o astfel de contestație la executare nu ține de acțiunile în materie de obligații de întreținere, în sensul Regulamentului nr. 4/2009, în special pentru motivul că obiectivul protecției juridice solicitate ar privi doar executarea creanței, în timp ce existența titlului de origine ar rămâne intactă.

27 În ipoteza în care ar urma să prevaleze această a doua poziție, instanța de trimitere ridică problema dacă, în al doilea rând, contestația la executare inițiată de FX ar trebui atunci să fie calificată drept „acțiune în ceea ce privește executarea hotărârilor”, în sensul articolului 24 punctul 5 din Regulamentul nr. 1215/2012.

28 Potrivit acestei instanțe, Hotărârea din 4 iulie 1985, AS-Autoteile Service (220/84, EU:C:1985:302), și Hotărârea din 13 octombrie 2011, Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653), nu ar permite, în sine, să se răspundă la această întrebare. Astfel, acestea ar fi fost pronunțate în contextul normativ care a precedat intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 4/2009. În plus, în temeiul articolului 1 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul nr. 1215/2012, acesta din urmă nu s-ar aplica obligațiilor de întreținere.

29 În aceste condiții, Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual din Köln) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) O contestație la executare formulată în conformitate cu articolul 767 din [ZPO] împotriva unui titlu străin prin care se constată o creanță de întreținere este o acțiune în materie de obligații de întreținere în sensul [Regulamentului nr. 4/2009]?

2) În cazul unui răspuns negativ la [prima] întrebare, o contestație la executare formulată în conformitate cu articolul 767 din [ZPO] împotriva unui titlu străin prin care se constată o creanță de întreținere este o acțiune în ceea ce privește executarea hotărârilor în sensul articolului 24 punctul 5 din [Regulamentul nr. 1215/2012]?”

Cu privire la întrebările preliminare

30 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 4/2009 sau al Regulamentului nr. 1215/2012, precum și în competența internațională a instanțelor din statul membru de executare o contestație la executare formulată de debitorul unei creanțe de întreținere, care este îndreptată împotriva executării unei hotărâri judecătorești care a fost pronunțată de o instanță din statul membru de origine și prin care s-a constatat această creanță.

31 În această privință, trebuie, în primul rând, să se precizeze că rezultă îndeosebi din cuprinsul considerentelor (10) și (11), al articolului 1 alineatul (1), precum și al articolului 2 din Regulamentul nr. 4/2009 că acesta din urmă constituie un instrument al Uniunii Europene care reunește printre altele dispozițiile cu privire la conflictele de competență, conflictele de legi, recunoașterea și forța executorie, precum și executarea hotărârilor judecătorești în materia obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie și de alianță.

32 Prin intermediul acestui instrument, legiuitorul Uniunii a înțeles să înlocuiască dispozițiile în materie de obligații de întreținere care figurau în Regulamentul nr. 44/2001 cu dispoziții care, ținând seama de urgența deosebită ce caracterizează recuperarea creanțelor de întreținere, simplifică procedura în fața instanței de executare, făcând-o astfel mai rapidă (Hotărârea din 9 februarie 2017, S., C-283/16, EU:C:2017:104, punctul 32). În acest scop, Regulamentul nr. 4/2009 conține capitolul IV, intitulat „Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor”, care guvernează, în particular, executarea hotărârilor pronunțate de instanțele din statele membre în materie de obligații de întreținere.

33 Regulamentul nr. 4/2009 constituie astfel o *lex specialis* în ceea ce privește, printre altele, chestiunile de competență, de lege aplicabilă, de recunoaștere, precum și de executare a hotărârilor judecătorești în domeniul specific al obligațiilor de întreținere, fapt confirmat de altfel de Regulamentul nr. 1215/2012, care a abrogat Regulamentul nr. 44/2001. Astfel, rezultă din articolul 1 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul nr. 1215/2012 interpretat în lumina considerentului (10) al acestuia că sunt excluse din domeniul de aplicare material al acestui regulament obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie și de alianță, în urma adoptării Regulamentului nr. 4/2009.

34 În consecință, după cum domnul avocat general a subliniat în esență la punctele 39 și 40 din concluziile prezentate, un litigiu, cum este litigiul principal, inițiat în fața unei instanțe dintr-un stat membru (statul membru de executare), care are ca obiect executarea unei hotărâri, declarată executorie în acest stat membru, pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru (statul membru de origine), în materie de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, ține de domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 4/2009, în particular de cel al capitolului IV din acesta din urmă.

35 Împrejurarea că o instanță națională este sesizată, asemenea instanței de trimitere, cu o contestație la executarea hotărârii unei instanțe din statul membre de origine prin care s-a constatat o creanță de întreținere nu modifică această apreciere. Astfel, după acum a statuat Curtea, contestația la executare prevăzută la articolul 767 din ZPO prezintă o legătură strânsă cu procedura de executare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iulie 1985, AS-Autoteile Service, 220/84, EU:C:1985:302, punctul 12). Prin urmare, atunci când o astfel de acțiune se grefează pe o cerere prin care se solicită executarea unei hotărâri în materie de obligații de întreținere, acțiunea respectivă intră, ca și aceasta din urmă, în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 4/2009.

36 Referitor, în al doilea rând, la îndoielile instanței de trimitere în ceea ce privește competența sa internațională, ca instanță din statul membru de executare a creanței de întreținere, de a se pronunța asupra unei contestații la executare precum cea în discuție în litigiul principal, trebuie precizat că, deși Regulamentul nr. 4/2009 conține, în capitolul IV, o serie de dispoziții referitoare la executarea hotărârilor în materie de obligații de întreținere, niciuna dintre aceste dispoziții nu privește în mod expres competența în stadiul executării.

37 Cu toate acestea, printre dispozițiile din secțiunea 3 a capitolului IV din Regulamentul nr. 4/2009, intitulată „Dispoziții comune”, figurează articolul 41 alineatul (1) din acesta din urmă, potrivit căruia, pe de o parte, sub rezerva dispozițiilor acestui regulament, procedura de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un alt stat membru este reglementată de legea statului membru de executare și, pe de altă parte, o hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, executorie în statul membru de executare, este executată în aceleași condiții precum o hotărâre pronunțată în statul membru de executare.

38 Rezultă în mod implicit și necesar din această dispoziție din Regulamentul nr. 4/2009 că o acțiune care prezintă o legătură strânsă cu procedura de executare a unei hotărâri care a fost pronunțată de o instanță din statul membru de origine și prin care s-a constatat o creanță de întreținere, cum este contestația la executare în discuție în litigiul principal, intră, precum însăși cererea de executare a hotărârii respective, în competența instanțelor din statul membru de executare.

39 În această privință, ar fi în special contrar obiectivelor, amintite la punctul 32 din prezenta hotărâre, de simplitate și de celeritate urmărite de Regulamentul nr. 4/2009, îndeosebi de sistemul în care se înscrie articolul 41 alineatul (1) din acest regulament, ca, fiind sesizată de creditorul unei obligații de întreținere cu executarea unei hotărâri declarate executorie în statul membru de executare, instanța competentă din acest din urmă stat să trebuiască în orice caz să își decline competența de a se pronunța asupra unei contestații la executare în favoarea instanței din statul membru de origine, pentru motivul că aceasta din urmă, ca instanță din statul membru de reședință al creditorului, este, în temeiul articolului 3 alineatul (b) din Regulamentul nr. 4/2009, cea mai în măsură să asigure protecția acestuia.

40 Astfel, pe de o parte, Curtea a statuat că proximitatea dintre instanța competentă și creditorul obligației de întreținere nu este singurul obiectiv urmărit de Regulamentul nr. 4/2009 (Hotărârea din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13, EU:C:2014:2461, punctul 40). Acesta din urmă vizează de asemenea să asigure o bună administrare a justiției, nu numai din punctul de vedere al unei optimizări a organizării judiciare, ci și în raport cu interesul părților, indiferent dacă este vorba despre reclamant sau despre pârât, de a beneficia printre altele de o facilitare a accesului la justiție și de o previzibilitate a normelor de competență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13, EU:C:2014:2461, punctul 29).

41 Pe de altă parte, obligația care ar fi impusă instanței din statul membru de executare de a-și declina în orice caz competența de a se pronunța asupra unei contestații la executare, precum cea în discuție în litigiul principal, în favoarea instanței din statul membru de origine care a constatat creanța de întreținere ar avea drept consecință nu facilitarea cât mai mult posibil a recuperării creanțelor de întreținere internaționale, în conformitate cu unul dintre principalele obiective urmărite de Regulamentul nr. 4/2009, ci, dimpotrivă, prelungirea și îngreunarea excesivă a procedurii, precum și generarea pentru părți a unei pierderi de timp și a unor cheltuieli suplimentare care nu ar fi neglijabile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13, EU:C:2014:2461, punctul 41).

42 Rezultă că o instanță din statul membru de executare sesizată cu o cerere de executare a unei hotărâri care a fost pronunțată de o instanță din statul membru de origine și prin care s-a constatat o creanță de întreținere este competentă în temeiul Regulamentului nr. 4/2009, în particular al articolului 41 alineatul (1) din acesta din urmă, să se pronunțe asupra unei contestații la executare atunci când aceasta prezintă o legătură strânsă cu cererea de executare formulată în fața sa.

43 Trebuie adăugat în această privință că, în cauza principală, contestația la executare este întemeiată pe afirmația reclamantului potrivit căreia el ar fi achitat deja în mare parte datoria în materie de întreținere în cauză fie direct, fie indirect, prin intermediul Fondului de Pensii de Întreținere.

44 Deși este atribuția Curții să furnizeze elementele de interpretare a Regulamentului nr. 4/2009 care sunt utile instanței de trimitere în raport cu un asemenea motiv de contestare, este de competența exclusivă a acestei instanțe să aprecieze situația de fapt, precum și elementele de probă prezentate de părțile din litigiul principal în susținerea pretențiilor acestora.

45 După cum a arătat domnul avocat general la punctul 78 din concluziile prezentate, motivul întemeiat pe achitarea datoriei figurează printre cele luate în considerare, în general, în stadiul executării, după cum se subliniază de altfel în a doua teză a considerentului (30) al Regulamentului nr. 4/2009, în care se enunță că achitarea datoriei de către debitor la momentul executării figurează printre motivele de refuz sau de suspendare a executării prevăzute de dreptul național care nu sunt incompatibile cu acest regulament.

46 Atunci când o hotărâre judecătorească este pronunțată într-un stat membru în care creditorul are reședința obișnuită, un asemenea motiv, invocat în susținerea contestației la executare de către debitor în fața instanței din statul membru de executare, nu urmărește nici modificarea hotărârii sau pronunțarea unei noi hotărâri în acest din urmă stat membru, în sensul articolului 8 din Regulamentul nr. 4/2009, nici solicitarea unei revizuiri pe fond a hotărârii respective în statul membru în cauză, în sensul articolului 42 din același regulament.

47 Astfel, contestația la executare care se bazează pe acest motiv este strâns legată de procedura de executare în măsura în care are ca obiect doar contestarea cuantumului până la concurența căruia hotărârea prin care s-a constatat creanța de întreținere mai poate fi executată, pe baza elementelor de probă furnizate de debitor în privința pretinsei achitări a datoriei sale, elemente pe care instanța din statul membru de executare are atribuția să le aprecieze atât sub aspectul admisibilității, cât și al temeiniciei.

48 De altfel, în cauza principală, rezultă din dispozițiile articolului 66 din AUG că debitorul obligației de întreținere poate ridica obiecții numai în temeiul unor împrejurări survenite după pronunțarea hotărârii prin care s-a constatat creanța de întreținere. Astfel de dispoziții exclud deci ca împrejurări care au fost invocate de debitorul creanței de întreținere în fața instanței din statul membru de origine, sau care ar fi putut să fie invocate, să poată fi prezentate în mod valabil în susținerea contestației la executare.

49 În plus, după cum a precizat în esență domnul avocat general la punctele 79-81 din concluziile sale, aprecierea care figurează la punctele 46 și 47 din prezenta hotărâre nu este infirmată de intervenția în cauza principală a unui organism public precum Fondul de Pensii de Întreținere, care se substituie debitorului în raport cu creditorul obligației de întreținere.

50 Astfel, într-o asemenea cauză, intervenția unui asemenea organism, care este de altfel avută în vedere la articolul 64 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4/2009, privește doar modalitățile în care este achitată obligația de întreținere, precum și elementele de probă prezentate de debitor în fața instanței din statul membru de executare în susținerea afirmației potrivit căreia și-a achitat în mod indirect datoria. O asemenea intervenție nu are nicio incidență asupra fondului hotărârii instanței din statul membru de origine care a constatat creanța de întreținere.

51 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate după cum urmează:

– Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că intră în domeniul său de aplicare, precum și în competența internațională a instanțelor din statul membru de executare o contestație la executare formulată de debitorul unei creanțe de întreținere, care este îndreptată împotriva executării unei hotărâri judecătorești care a fost pronunțată de o instanță din statul membru de origine și prin care s-a constatat această creanță, care este strâns legată de procedura de executare.

– În aplicarea articolului 41 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009 și a dispozițiilor pertinente din dreptul național, este atribuția instanței de trimitere, ca instanță din statul membru de executare, să se pronunțe asupra admisibilității și a temeiniciei elementelor de probă prezentate de debitorul creanței de întreținere care urmăresc să susțină afirmația potrivit căreia acesta din urmă și-a achitat în mare parte datoria.

Cu privire la cheltuielile de judecată

52 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere trebuie interpretat în sensul că intră în domeniul său de aplicare, precum și în competența internațională a instanțelor din statul membru de executare o contestație la executare formulată de debitorul unei creanțe de întreținere, care este îndreptată împotriva executării unei hotărâri judecătorești care a fost pronunțată de o instanță din statul membru de origine și prin care s-a constatat această creanță, care este strâns legată de procedura de executare.

În aplicarea articolului 41 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009 și a dispozițiilor pertinente din dreptul național, este atribuția instanței de trimitere, ca instanță din statul membru de executare, să se pronunțe asupra admisibilității și a temeiniciei elementelor de probă prezentate de debitorul creanței de întreținere care urmăresc să susțină afirmația potrivit căreia acesta din urmă și-a achitat în mare parte datoria.

Semnături